

dr hab. Dorota Zimna, prof. uczelni
Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego
w Bydgoszczy

**RECENZJA W POSTĘPOWANIU O NADANIE PANU DR ANDRZEJOWI
ZAWISZY STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO W DZIEDZINIE
SZTUKI, W DYSCYPLINIE ARTYSTYCZNEJ SZTUKI MUZYCZNE**

Sylwetka Habilitanta

Andrzej Zawisza, doktor sztuk muzycznych (stopień nadany Uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie z dnia 28 września 2016 r.), jest absolwentem:

- Akademii Muzycznej w Krakowie, dwukrotnie, gdzie studiował w klasie klawesynu prof. Magdaleny Myczki uzyskując dyplom magistra sztuki (dyplom z wyróżnieniem, 1997) oraz w klasie klawesynu prof. Elżbiety Stefańskiej, uzyskując Dyplom Studiów Podyplomowych (2006),
- Guildhall School of Music and Drama w Londynie – dwukrotne studia w klasie klawesynu Jamesa Johnstone’a, zwieńczone uzyskaniem Postraguade Diploma in Music Performance (2004), a następnie Master of Music Degree (z wyróżnieniem, 2005).

Uczestniczył w licznych kursach mistrzowskich prowadzonych przez wybitnych klawesynistów: Jacques’a Ogga, Huguette Dreyfus, Kennetha Gilberta, Marka Krolla, Kennetha Weissa, Johna Tolla, Petera Holmana. Był trzykrotnym stypendystą Dartington International School w klasie Colina Tilneya. Jest laureatem kilku stypendiów i nagród: Stypendium Twórcze Miasta Krakowa za osiągnięcia w dziedzinie muzyki, Nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dziedzinie muzyki, Grand Prix 7th Broadwood Harpsichord Competition.

Od 2005 r. jest wykładowcą Katedry Muzyki Dawnej Akademii Muzycznej w Krakowie, najpierw jako akompaniator, a od 2008 r. na stanowisku adiunkta. Współpracuje także z Wydziałem Wokalno-Aktorskim krakowskiej uczelni. Od 2020 r., w którym to uzyskał stopień nauczyciela mianowanego, kształci młodzież w zakresie gry na klawesynie w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II st. im. F. Chopina w Krakowie. Prowadził ponadto warsztaty mistrzowskie i kursy dla uczniów i studentów.

Jako instrumentalista współpracuje z wieloma zespołami i orkiestrami, m.in. regularnie z Operą i Filharmonią Krakowską, Vasa Consort oraz gościnnie z Polish Art Philharmonic, Orkiestrą Akademii Beethovenowskiej, Tarnowską Orkiestrą Kameralną, Filharmonią Podkarpacką, Le Poeme Harmonique, Florilegium. Działalność artystyczna Pana Andrzeja Zawiszy

obejmuje także śpiew. Habilitant to członek wielu profesjonalnych zespołów wokalnych (m.in. Krakowskiego Chóru Kameralnego, Chóru Polskiego Radia, Capelli Cracoviensis, Octava Ensemble), wykonujących szeroki repertuar - od muzyki renesansu, po współczesną. Jest założycielem i kierownikiem artystycznym zespołu muzyki dawnej Estravaganza. Wielokrotnie występował w roli dyrygenta i kierownika artystycznego projektów. Ma w swoim dorobku kilkadziesiąt nagranych albumów CD. Jest członkiem kilku organizacji działających na rzecz muzyki dawnej. Aktywnie uczestniczy w organizacji festiwali, przedsięwzięć naukowych i popularyzatorskich.

Działalność Pana Andrzeja zawiszy obejmuje ponadto występy z formacją kabaretową Kwartet Okazjonalny i jako tancerza z baletem Ardente Sole (obecnie Cracovia Danza).

Działalność artystyczna Habilitanta

Wykaz dorobku artystycznego, obejmujący wydarzenia po uzyskaniu stopnia doktora sztuki, został podzielony przez Habilitanta na dwie grupy: koncerty krajowe (159) i koncerty zagraniczne (46). Osobno wymienia Habilitant koncerty z Chórem Polskiego Radia – Lusławice, którego jest etatowym pracownikiem.

Pan Andzej Zawisza prowadzi wyjątkowo różnorodną działalność artystyczną, zarówno jako instrumentalista, jak i wokalista. Chociaż Pan Andrzej Zawisza, zgodnie z przedstawioną dokumentacją, podczas licznych koncertów zawarł w programach utwory solowe, jest przede wszystkim kameralistą, który, w mojej ocenie, świadomie wybrał kameralistykę jako główne pole swojej działalności zawodowej, i której - jak pisze - „oddał się bez reszty”. Szczególne miejsce zajmuje w jego działalności muzyka kameralna wokально-instrumentalna. Habilitant w swoim dorobku wykazał liczne koncerty w roli śpiewaka-solisty, członka zespołu wokálního, dyrygenta, realizatora basso continuo w mniejszych i większych dziełach wokально instrumentalnych (na klawesynie i pozytywie), w tym w scenicznie wystawianych operach (Mozart, Gluck). W swoim dorobku ma także solowe recitale:

- 11.07.2020 w ramach 42 Starosądeckiego Festiwalu Muzyki Dawnej,
- 14.02.2019 w Auli Florianka w Krakowie,
- 13.03.2018 w ramach 23 Dni Bachowskich w Krakowie,
- 20.08.2017 w ramach VI Festiwalu Barok w Radości,
- 04.04.2017 w Akademii Muzycznej we Wrocławiu,

oraz wykonanie większych utworów solowych wplecionych w programy kameralne (m.in. utwory J.S. Bacha: Suita francuskie, Koncerty klawesynowe d-moll BWV 1052, A-dur BWV 1055 i F-dur BWV 1057, V Koncert Brandenburski BWV 1050, Suita angielska e-moll BWV 810, Fantazja

i Fuga chromatyczna d-moll BWV 903, utwory G. Frescobaldiego, L. Couperina, A. Forqueraya i inne).

Jako instrumentalista, wokalista, dyrygent i kierownik artystyczny ma w swoim dorobku imponującą (205 od czasu uzyskania stopnia doktora sztuki) ilość koncertów w wielu krajach Europy, USA, w Izraelu, Chinach, Korei Południowej. Często były to koncerty w ramach prestiżowych, polskich i europejskich festiwali (choć należy zaznaczyć, iż część programów koncertowych była wielokrotnie powtarzana w ramach różnych festiwali i cykli). Warte uwagi jest, iż niejednokrotnie były to unikatowe, autorskie programy propagujące polskie dziedzictwo muzyczne dawnych epok.

Habilitant od czasu uzyskania stopnia doktora sztuki nagrał 16 albumów CD, w których – poza wyróżniającym się albumem będącym osiągnięciem artystycznym w niniejszym postępowaniu habilitacyjnym - w większości brał udział jako chórzysta, ale także jako instrumentalista – kameralista i muzyk orkiestrowy. Zarejestrowany materiał obejmuje szeroki repertuar - od baroku po współczesność, z czego duża część to muzyka polska. Kilka albumów otrzymało nominację lub nagrodę (kat. Muzyka Chóralna, Muzyka Oratoryjna i Operowa) „Fryderyk”.

Działalność dydaktyczna, naukowa, organizatorska i popularyzatorska

Habilitant ma wieloletnie doświadczenie w pracy pedagogicznej, zarówno w Akademii Muzycznej w Krakowie, jak i w krakowskiej Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II st. im. F. Chopina. Prowadzi zajęcia z wielu przedmiotów, m.in. z klawesynu głównego i dodatkowego, kameralistyki, improwizacji, nauki basso continuo, literatury specjalistycznej. Może pochwalić się sukcesami swoich uczniów i studentów, którzy m.in. zdobyli nagrody na konkursach w Pugli (Włochy), Gdańsku, Krakowie i w Poznaniu. O jego zaangażowaniu w działalność szkoły i Uczelni świadczy organizacja koncertów uczniowskich i studenckich, udział w wielu uczelnianych komisjach (rekrutacyjna, wyborcza), a także przyznane Nagrody Rektora II stopnia (7-krotnie) oraz Nagroda Rektora III stopnia. Prowadził warsztaty mistrzowskie i kursy dla uczniów i studentów, m.in. w Akademii Muzycznej we Wrocławiu, Szkole Muzycznej w Jaśle i ZPSM w Bochni, w ramach XIX Kursów Muzycznych w Krasnobrodzie.

Pan Andrzej Zawisza jest członkiem Polskiego Towarzystwa Muzyki Dawnej, Towarzystwa Bachowskiego w Krakowie oraz British Harpsichord Society. Był zaangażowany w działania naukowe i popularyzatorskie, mając na swoim koncie 5 wykładów/prelekcji oraz organizację większych wydarzeń: Międzynarodowego Saminarium *Early Italian Monody and its Performance*, Kraków Bach Festival w 330 rocznicę śmierci kompozytora i Kraków Barok Festiwal w roku 500-lecia Reformacji. Jest koordynatorem ważnego dla krakowskiej uczelni wydarzenia – organizowanych nieprzerwanie od 1996 roku Dni Bachwskich. Wśród jego działań

popularyzatorskich znajduje się także udział w realizacji odcinka programu Scena Klasyczna TVP Kultura poświęconego violi da gamba.

W działalności Habilitanta praktycznie brak publikacji naukowych i prac w zespołach badawczych. Pojedyncze działania w tym zakresie obejmują opracowania dodatkowych głosów do istniejących utworów, przygotowania ornamentacji czy rozpisanej partii basso continuo.

PODSUMOWANIE

Biorąc pod uwagę wykaz koncertów oraz dyskografię, stwierdzam, iż Habilitant prowadzi intensywną, wszechstronną działalność artystyczną. Na szczególne uznanie zasługuje różnorodność prowadzonych przez niego aktywności, a zwłaszcza łączenie roli instrumentalisty i śpiewaka. Wieloletnia praca pedagogiczna, owocująca m.in. sukcesami uczniów i studentów na konkursach muzycznych, dowodzi głębokiego zaangażowanie również na tym polu.

Dorobek naukowy Habilitanta jest skromniejszy – obejmuje pojedyncze wykłady/referaty, brak w nim publikacji naukowych czy uczestnictwa w zespołach badawczych. Jednakże praca organizatorska przy większych wydarzeniach, z pewnością wymagająca nie tylko wielkiego zaangażowania, ale i wiedzy merytorycznej, potwierdza wszechstronność Habilitanta, który poza pracą artystyczną i pedagogiczną bierze aktywny udział w działaniach o charakterze naukowym oraz dysponuje umiejętnościami organizatorskimi. Osobiście uznaję również za niezwykle cenne silnie zaangażowanie Habilitanta w promowanie i popularyzowanie muzyki polskiej.

Ocena dzieła wskazanego przez Habilitanta jako szczególne osiągnięcie artystyczne w kontekście całokształtu jego twórczości

Jako osiągnięcie artystyczne (zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 219 p. 1 i 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*), które stanowi podstawę postępowania habilitacyjnego, Pan Andrzej Zawisza wybrał płytę CD z nagraniem Sonat triowych Johanna Sebastiana Bacha w transkrypcji na flet prosty (sopranowy i tenorowy) i klawesyn. Współwykonawcą płyty jest czeska flecistką Michaela Koudelková, z którą Pan Andrzej Zawisza współpracuje od wielu lat. Wszystkie utwory zostały zaaranżowane osobiście przez wykonawców, nadając albumowi bardzo indywidualny charakter. Habilitant tak uzasadnia wybór właśnie tego albumu: „łączy w sobie moje trzy wielkie pasję: grę na klawesynie, kameralistykę oraz muzykę Johanna Sebastiana Bacha”.

Płyta *J.S. Bach – Trio sonatas arranged for recorder and herpsichord* została nagrana w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie w dniach 6-8 września

2018 r., i wydana w 2024 r. w wydawnictwie Dux. Na jej zawartość składają się trzy sonaty triowe ze zbioru sześciu Sonat organowych BWV 525-530, przeplecione dwoma triami organowymi:

- Trio sonata G-dur BWV 530 o częściach *Vivace – Lento – Allegro*
- Trio g-moll BWV 584
- Trio sonata C-dur BWV 529 o częściach *Allegro – Largo – Allegro*
- Trio d-moll BWV 583
- Trio sonata d-moll BWV 527 o częściach *Andante – Adagio e Dolce – Vivace*.

Wybrane i zaaranżowane utwory świadczą o indywidualnych poszukiwaniach muzyków, tak w kwestii repertuarowej, jak i brzmieniowej. Przygotowane przez nich aranżacje brzmią bardzo naturalnie. Pomimo, iż wszystkie utwory są dziełem jednego kompozytora oraz jednolite pod względem strukturalnym, wykonawcy nadali każdemu z nich indywidualny rys ekspresyjny, ukazując bogactwo barw i afektów. Album w sposób namacalny potwierdza głębokie zrozumienie muzyki, współgrając z przedstawionym w autoreferacie analitycznym opisem sonat, pełnym odniesień do retorycznej i afektywnej zawartości tych dzieł.

Nagranie jest znakomite pod względem zgrania muzyków, ich wspólnego frazowania i budowania ekspresji. Oboje też dysponują znakomitą różnorodnością i precyzyjnością artykulacyjną, co w przypadku wybranego repertuaru jest kluczowym elementem wykonania. Chciałam wyrazić moje szczególne uznanie dla błyskotliwej artykulacji Habilitanta. Album stanowi wspaniały przykład kreatywnego, acz zgodnego z prawidłami epoki, podejścia do znanego repertuaru. Nagranie jest również znakomite pod względem reżyserii dźwięku, co jest zapewne efektem zarówno dobrego reżysera dźwięku, jak i odpowiednio dobranej przestrzeni nagraniowej.

Na uwagę zasługuje piękna, pełna prostoty i elegancji oprawa graficzna albumu. Booklet, poza informacjami o realizatorach i miejscu nagrania oraz użytych instrumentach, zawiera ciekawy tekst autorstwa Jakuba Burzyńskiego, notki i zdjęcia artystów (wszystko w języku polskim i angielskim). Tekst Jakuba Burzyńskiego jest profesjonalny i ciekawy, aczkolwiek osobiście bardzo lubię w albumach CD teksty stworzone przez samych wykonawców, które często nadają całości bardziej osobistego charakteru.

Ocena autoreferatu

W autoreferacie Habilitant szczegółowo opisał swoją edukację muzyczną oraz działalność zawodową. Artystyczny życiorys Habilitanta to niezwykle ciekawa lektura, w której szczegółowo opisuje wszystkie etapy swojej edukacji muzycznej, z wielkim szacunkiem odnosi się do swoich muzycznych mistrzów. Ukazuje szerokie zainteresowania, pasję do muzyki, klawesynu, głosu ludzkiego oraz współtworzenia muzyki z innymi artystami. Autoreferat zawiera wszystkie niezbędne informacje dotyczące edukacji i uzyskanych dyplomów, zatrudnienia w jednostkach

naukowych lub artystycznych, przebiegu kariery zawodowej oraz opis dzieła artystycznego wskazanego jako szczególne osiągnięcie w kontekście całokształtu działalności Habilitanta. Ciekawym elementem, dającym nieco bardziej osobiste spojrzenie na osobę Habilitanta, jest wymienienie kilku koncertów, które „zajmują szczególne miejsce w jego pamięci”.

Opis płyty oraz proces jej tworzenia potwierdza twórczą postawę Habilitanta, przy jednoczesnym szacunku do dzieł Johanna Sebastiana Bacha oraz. W autoreferacie Habilitant przedstawia też dalsze, ambitne plany zawodowe.

Dokumentacja do przewodu habilitacyjnego jest sporządzona bardzo dokładnie, wykaz działalności artystycznej obejmuje szczegółowe programy i współwykonawców. Habilitant działalność koncertową podzielił na tę przed uzyskaniem stopnia doktora sztuki i po. Niestety w pozostałych kategoriach (naukowo-badawczej, nagraniach) działalność została umieszczona w wykazie łącznie, co wprowadza trochę zamieszania.

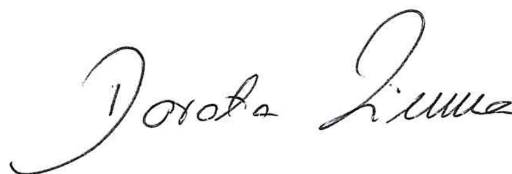
Detal, na który chciałabym zwrócić uwagę, to zastosowana przez Habilitanta w Autoreferacie błędna, niezgodna z zasadami podanymi przez Słownik Języka Polskiego, odmiana obcych nazwisk i imion (odmieniają się bez apostrofu imiona i nazwiska obce posiadające takie zakończenia jak imię Kenneth czy nazwisko Tilney).

KONKLUZJA

Na podstawie przeprowadzonej analizy dorobku artystycznego, naukowego, a przede wszystkim oceny dzieła artystycznego w postaci płyty *J.S. Bach – Trio sonatas arranged for recorder and herpsichord* stwierdzam, że dorobek artystyczny, naukowy, organizacyjny i popularyzatorski dr Andrzeja Zawiszy oraz wskazane oryginalne osiągnięcie artystyczne stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej sztuki muzycznej. Tym samym kandydatura dr Andrzeja Zawiszy do stopnia doktora habilitowanego sztuki spełnia wszystkie kryteria stawiane w art. 219 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. Z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).

Niniejszym wnioskuję do Komisji Habilitacyjnej o poparcie wniosku o nadanie dr Andrzejowi Zawiszy stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki muzycznej.

Bydgoszcz, 16.03.2025